

שלבים במדיניות הנאצית בגרמניה כלפי היהודים

1933-1939

מסמך
מסמך

תולדות
אתר ההיסטוריה

השבוע
במרכז
המחקר

רואים היסטוריה

המדיניות הנאצית כלפי יהודי גרמניה
(1939-1933)

toldot.cet.ac.il

בגרמניה של שנות ה-30 של המאה העשרים, התגוררו כחצי מיליון יהודים בתוך אומה שמנתה 66 מיליון נפש.

רוב היהודים היו במעמד בינוני-בורגני, כ-80% עסקו במסחר ותעשייה ובמקצועות חופשיים.

היהודים ראו בגרמניה את מולדתם, הם השתלבו בתוכה, הייתה להם השפעה על חיי הרוח והתרבות.

הנאצים עם עלייתם לשלטון החלו לפעול
נגד יהודי גרמניה באמצעות:

תעמולה, חקיקה וטרור

מדוע? מה הייתה

המטרה:

מדוע?

השפלה, בידוד חברתי,

**נישול היהודים מרכושם,
עידוד הגירה מחוץ לתחומי גרמניה.**

מדוע?

הגרמנים עשו זאת על מנת לצמצם ככל
האפשר את השפעתם של היהודים בגרמניה.

הרעת היחס כלפי היהודים נעשה בהדרגה.

בהתחלה הושפלו, בודדו מבחינה חברתית
ונושלו מבחינה כלכלית.

בהמשך החרیف המצב עד כדי אלימות
מכוונת וגלויה.

איך עושים זאת?

הפצת תעמולה בכל הדרכים והכלים.

הפצת האידיאולוגיה הנאצית במערכת
החינוך, תנועות הנוער ובתחום התרבות

איך הוצגו היהודים?

היהודים הוצגו כייצורים לא אנושיים, שקל
לשנוא אותם ולראות בהם אשמים בכל חולי
האנושות. מפיצי הרוע.
היהודי הוצג כאויב הגזע הארי.

איך הוצגו היהודים?

LA CONSPIRATION DE L'UNIVERS

עדויות על חיי היהודים בגרמניה:

"בשבילך, חזירה יהודיה מלוכלכת,
אין כאן מקום!"

אלו פעולות נעשו כלפי היהודים?

1933-1934 בידוד וניקוי מערכות מרכזיות בגרמניה מהשפעת יהודים.
דחיקת רגלי היהודים ממערכות השלטון, החינוך, והתרבות על מנת לבסס את
השלטון הנאצי. דוגמאות:

יום החרם
החוק לשיקום הפקידות הארית
אי קבלת יהודים ללשכת התרבות
נחקקו חוקים המגבילים מס' תלמידים יהודים באוניברסיטאות, חוקים המגבילים פעילות יהודים
בעריכת דין ורפואה
שריפת ספרים שלא תאמו לאידאולוגיה הנאצית.

החרם הכלכלי

הטלת חרם כלכלי על המסחר היהודי,
פגיעה בבתי עסק יהודים.

מתי? 1 באפריל 1933

מה? ביום שבת, חנויות יהודיות מסומנות ואנשי
S.A /S.S. עומדים בפתח החנות ולא מאפשרים

לגרמנים להכנס לחנויות

מקום – רחבי גרמניה.

שאלה למחשבה – מהי המטרה של המדיניות

הנאצית עומדת בסיס פעולה זו?

שריפת הספרים ואיסור שחיטה

• שריפת ספרים שמחבריהם היו יהודים או שביטאו רעיונות יהודים מתרחשת
ברחבי גרמניה.

• איסור השחיטה – השחיטה היהודית נחשבת כפעולה ברברית. החל ממאי 1933
נאסרה שחיטה יהודית ברחבי גרמניה.

מה המטרה של פעולות אלו?

1935-1936

בשנים אלו יש עליית מדרגה . בידוד חוקי.
הגזענות הופכת לחוק מדינה. שלילת האזרחות מהיהודים , פגיעה במעמד
החוקי והאישי. האמנציפציה בוטלה לגמרי.
שמירה על טוהר הגזע , הפרדה חוקית בין הגזע הארי ליהודים.

חוקי נירנברג 1935

- חוק האזרחות
- החוק להגנת הדם והכבוד הגרמני

מתי? 1935

מה? הגדרת מיהו יהודי

משמעות:

הבט משפטי/ אזרחי: ביטול האמנסיפציה

היהודים לא אזרחי גרמניה.

הבט אישי: איסור נישואי תערובת.

מה המטרה של פעולות אלו?

הצג שניים מהחוקים שנחקקו נגד יהודי גרמניה בשנים 1933-1935
הסבר כיצד תוכנו של אחד מהם תאם את האידאולוגיה הנאצית.

שני חוקים	ההסבר
<p>החוק לשיקום שירות המלדינה (החזרת הפקידות הגרמנית על כנה) : הרחקת היהודים מהשירות הציבורי.</p>	<p>סילוק היהודים בהתאם לתורת הגזע, על פיה מגע פיזי עם הגזע היהודי עלול להזיק לגזע הארי.</p>
<p>חוק השחיטה הכשרה</p>	<p>על פי תיאוריית הגזע, היהודים הם לא אנושיים מה שבא לידי ביטוי בשחיטה הכשרה האכזרית</p>
<p>חוק האזרחות (במסגרת חוקי נירנברג) : אזרח הרייך יכול להיות רק אדם בעל דם גרמני</p>	<p>על פי תורת הגזע, היהודים מצויים בתחתית הסולם ואינם ראויים ליחס שוויוני.</p>
<p>החוק להגנת הדם הגרמני והכבוד הגרמני (במסגרת חוקי נירנברג) : איסור נישואים וקיום יחסי אישות בין יהודים לבין בעלי "דם גרמני"</p>	<p>על פי תורת הגזע, היהודים מחללים את "טוהר הדם" הגרמני.</p>

הצג שני צעדים שנקטו הנאצים כדי להרחיק את
היהודים מן החברה בגרמניה מיד עם עלייתם לשלטון
(1933).

הצג סעיף אחד מתוך חוקי נירנברג (1935) ותאר את
השפעתו על היהודים.

1937-1938

בשנים אלו יש החרפת המדיניות כלפי היהודים. מעבר לאלימות גלויה-
ראשית הפרעות, הנישול הכלכלי והרדיפה הגלויה.
דוגמאות:

- *אריזציה- העברת רכוש יהודי לידיים אריות (השתלטות על הרכוש היהודי...)
- *גירוש זבונשיין- גירוש יהודים נתיני פולין מגרמניה .
- *נישול כלכלי- סילוק יהודים מענפי המשק. נאסר עליהם לעסוק במסחר ומלאכה.
- *החלפת שמות רחובות שנקראו על שם יהודים.
- *איסור כניסה לחנויות גרמניות ולגנים ציבוריים.
- *חיוב רישום יהודי בתעודת זהות (J) . הוספת השם שרה לנשים וישראל לגברים.
- *ליל הבדולח

1938 שנת מפנה

שינוי בדרכוני היהודים

- 5 באוקטובר 1938 שונו הדרכונים היהודים הגרמנים.
- נתבון בתמונה ונבין מהם השינויים.
 - האות J מופיעה באדום ובגדול.
 - הוספת השם ישראל או שרה .
- מה המטרות של הנאצים?

1938 גירוש זבונשין

★ מה? גירוש יהודים אזרחי פולין מגרמניה.

★ מתי? ב-27-28 באוקטובר 1938.

1938 גירוש זבונשין - ליל הבדולח

הרשל גרישפן

ליל הבדולח:

★ **מתי?** ליל ה-9 בנובמבר 1938.

★ **מה?** חורבן בתי כנסת, בתי מגורים, ובתי עסק של יהודים

• כ-100 יהודים נרצחו

• 30.000 יהודים נאסרו, נכלאו ונשלחו למחנות ריכוז.

• נישול כלכלי של היהודים וקנס של מיליארד מארק מוטל על היהודים.

ליל הבדולח

פוגרום ליל הבדולח - עדות

הסבר במה אירועי "ליל הבדולח" מבטאים
שינוי במדיניות הנאצים נגד יהודי גרמניה?

השינוי בליל הבדולח:

* בפעם הראשונה היתה אלימות פיזית כלפי היהודים.

* בפעם הראשונה נעצרו עשרות אלפי יהודים ונשלחו למחנות ריכוז רק

בשל היותם יהודים.

* פגיעה וביזוי בתי כנסת.

- הצג מהו האירוע המתואר בתמונה.
- הצג את הרקע לאירוע.
- הסבר מדוע אירוע זה היווה מפנה במדיניות הנאצית.
- הסבר מדוע יהודים רבים הפנימו רק בשלב זה את המשמעות בצעדים הנאצים.

העשרה על ליל הבדולח - רשות

—

האם ליל הבדולח היה מתוכנן?

אל כל המפקדות והתחנות של משטרת המדינה
אל כל המפקדות המרחביות והמחוזיות של הס"ד
דחוף! למסור מיד למפקד או לממלא מקומו

הנדון: צעדים נגד היהודים הלילה.

בעקבות ההתנקשות בחיי מזכיר השגרירות פון ראט בפריס, יש לצפות במשך הלילה הזה – מן ה- 9 ל- 10 בנובמבר 1938 – להפגנות נגד היהודים בכל רחבי הרייך. לשם טיפול בהתרחשויות אלה ניתנות בזה ההוראות הבאות:

על מפקדי תחנות משטרת המדינה או ממלאי מקומם להתקשר מיד טלפונית עם קבלת מברק זה עם ההנהגה הפוליטית האחראית למחוזם – גאולייטונג או קרייסייליטונג – לשם קביעת התייעצות בדבר ביצוע ההפגנות, אליה יוזמן גם המפקח או המפקד המוסמך של משטרת הסדר. בהתייעצות זאת יש להודיע להנהגה הפוליטית, כי המשטרה הגרמנית קיבלה מהרייכספיהרר ס"ס וממפקד המשטרה הגרמנית את ההוראות הבאות, שאליהן יש להתאים בצורה יעילה את צעדיהן של ההנהגות הפוליטיות:

א. מותר לנקוט רק בצעדים כאלה, שאין בהם כדי לסכן חיים או רכוש גרמניים (כגון: שרפת בתי כנסת רק במקרים בהם לא

קיימת סכנה לסביבה).

האם ליל הבדולח היה מתוכנן?

ב. חנויות ודירות של יהודים מותר רק להרוס ולא לבזוז. המשטרה נצטוותה לפקח על ביצוע הוראה זו ולאסור את הבוזזים.

ג. ברבעים מסחריים יש לשים לב במיוחד לכך, שחנויות של לא יהודים תהיינה מוגנת מנזקים בכל מחיר.

ד. נתינים זרים – אם הם יהודים – אין להטריד.

תגובות גרמניות לליל הבדולח

- מתוך יומנו של גבלס בליל ה-9 בנובמבר: "בנסיעתי למלון, שמשות מתנפצות. בראוו! בראוו! בתי הכנסת עולים באש כמו בקתות גדולות וישנות..."
- מתוך מאמר של גבלס ביומון המפלגה "פולקישר ביאובכטר" ב-12 בנובמבר: "היהודי גרינשפן היה נציג היהדות. הגרמני פום ראט היה נציג העם הגרמני. בפאריס ירתה אפוא היהדות בעם הגרמני. ממשלת גרמניה תגיב בדרך חוקית אבל בחומרה.
- מדברי גרינג ב-12 בנובמבר 1938: "לא הייתי רוצה להיות יהודי בגרמניה".